

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Batyuzás*

Forrás: *Bp. Hírlap*

Bp

(Helv)

1919 X. II

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

1919

Személy

Helvszám

Budapesti Könyvtárak Házinyomdája 1919.

Batyuzás.

Junius havában történt. Kint jártunk az én Márián barátommal Köröshegyen batyuzni. Tisztes meleg volt, mikor a homokos köruton való hosszú gyaloglás után beérkeztünk a széles utcájú községbe. Máskoriban, ha erre jártunk, az első háznál kutva ugatása ütötte meg a fülünket, most nem köszönt ez az éles hang, mintha kivésztek volna a község kutyái, vagy talán csak elnyeli fel-felvakkanó lármájukat ez az állandó hang zűr-zavar, a mit még soha sem hallottam ennyire intenzíven: minden ház udvarán kakas kukorékol, malac rőfög; csipog, sziszeg, sápor az apró jószág. A nagy téren, az öreg szederfa alatt delel a konda, innen szoktak lemenni később a pátkra. A kondás nem messze tőle, ott ül az ákácsa tövében s nyugalmasan ebédez kis kenyérré, meg liba cubákol. Ránk, köszönt rangosan:

— Csés iónapot kívánok! — és ugyanazzal a mozdulattal a balkezeiből csontot dob oda a mellette kucorgó pulinak. Nini: mintha a csonton még egy kis hus is maradt volna. Csodálkozva, irigykedve nézünk össze uri barátommal, szinte a nyálunk is kiesordul...

A gyaloglás után elsőbb egy kis pihenő dukál, legelőször tehát beköszöntünk Pákozdi gazduram házába, a barátságunk véle régi keletű, az illem is megkívánja, hogy elsőnek őt köszöntsük. Pákozdi uram gazdasága a legelsők között van a faluban, akadhát tehát itt a barátságos szón kívül valamelyegéb is a szegény pesti ember hátizsákjába.

A gazda kint foglalatostokodik az udvar végén, a szénahordásnál. Mikor észrevesz bennünket, barátságos mozdulatokkal közeledik felénk, különösen örvendezve az én Márián barátomnak, a ki két kezét előre nyújtva közeledik feléje:

— Hogyan szolgál az egészség, tustárs?

— Köszönöm ássan! De nem voltam én tust, hanem ellenforradalmár. Vagyis a tengerészek, a kik lejötték rendet csinálni, megtettek ellenforradalmárnak.

— Olyan nagy dolog volt itt is?

— De biz a — mosolygott könnyedén Pákozdi uram, mint a ki csak tréfának veszi a dolgot, — illetve itt nem is volt olyan nagy dolog, mint Földváron, a hol mikor ezen a híres pénteken megjött a hamis hír, hogy megbuktak a pesti kommunisták, kitértek a nemzeti zászlót. Ide a Bunczi csendőrör-mester hozta meg a hirt, nem történt semmi, csak néhány pohár bort megittunk. Persze hire ment a faluba, hogy „a pákozdiak mulatnak“. E! is jött néhány gazda, a kinek meg van mitől félni: megapult. Másnap már itt voltak a tengerészek: vittek engem, a két öcsémet, meg néhányunkat, Földvállról Bunczit és még két urat Kaposba — hadarta sebes beszédjével. — Nem volt baj: három nap mulva itthon voltunk!

Márián barátom mindjárt rátért a „tárgyra“, Pákozdi uram azonban csak vakargatta a füle tövét és savanyu arcot csinált:

— Tetszik tudni, nincs most nekünk se... Amink megvan, az nekünk is kell. — Ezt a rideg kijelentését enyhítendő, közben nagy sziveskedéssel betessékelt a boros pincéjébe. — De már ugy nem mennek el az urak, hogy meg ne igyanak velem egy pohár bort. — És tett-veit, az üres hordó tetejére ácsolt asztalka egyszeribe megtelt, töpörtös pogácsával, füstölt szalonnával, zöldpaprikával, meg jóízű falusi kenyérrrel. A lopó pedig ontotta magából a könnyű, de zamatos bort onnan, a hátrább hűsítő, öreg hordóból. A barátságos környezetben beszédünk is visszakapta régi, bizalmasabb színét.

— Ejnye, Pákozdi barátom, — kezdte Má-

rián — látom, nincs itten szükség, ugy éneke, mint régen. — A gazda megértette és mentegetőzve magyarázgatta:

— Hiszen volna, volna egy s más; de kinek kell már az a sok pénz, repült, gurult ide belőle már elég... A falusi ember a maga egyszerű eszével most meg csak azt látja, hogy a fehér pénzre rá van nyomatva, hogy junius harmincadikától nem érvényes, a kék pénzre meg a népbiztosok kimondták, hogy ugyancsak harmincadikától fogva nem érvényes. E szerint — s nevetett gunyosan, csafafintán — nincs pénz. Ha nincs, nem is kell, a hogy elvöltünk öt évig rongyos ruhában, ugy el lehetünk még kettőtig; a melyeknek pedig már mégis nagyon kikivánczik a teste a rongyból, annak a számára egypár kacsáért, hizott libáért, miegymásért akad a városban minden, a mire szüksége van.

— Értem, értem, — beszélt Marián barátom — mondtam én mindig, a falu fogja megbuktatni ezt az átkos diktaturát, kiéhezteti a várost.

— Na lássa, hiszen mi szívesen adnánk ennyivalót sokat, de hogyan tegyünk különbséget abban, hogy ki kaphat belőle? Nem, ez a város nem érdemli meg az Isten áldását, — keményen, kéréllhetetlené lett a hangja — ennek a városnak el kell veszni, vagy... Nekünk különben kedvezni akar, azt mondják, hogy a mi földcséskénket nem veszik el. Nem-e, meddig? — tette hozzá kételkedve — tudjuk mi, hogy majd ránk is kerülne a sor, mondom, kerülne — mosolygott kételkedően, mint a ki biztos a maga dolgában. — Most is rebesgetik: jön a fendelet, közös szérűre gyűjteni a gabonát... Ilyen forróságban, mint az idén? De hiszen nem volt itt, mióta emlékezek, szérű-tűz, de az idén bizonyosan lesz... Az sem lesz olyan nagy baj, mink kevéssel beérjük, egy kis hajdina, egy kis

burgonya mindig akad!...

Igy pattogott felénk a kemény szó, bár nem ránk volt célozva, éreztük, hogy nekünk is, a mi városi-polgári tehetetlenségünknek is szól. Kissé csüggedten távoztunk Pákozdi uram portájáról, de nini, a hátizsákunk nehezebb lett. Ugy látszik, míg bent beszélgettünk, valamely jótékony adakozó, gondoskodó szív megértéssel szép csendesen megtölte tarisznyánkat jóféle falusi holmival. De nem tagadom, hoztunk tapasztalatot is bőségesen a batyunkban, ekkor láttuk meg igazában:

1. hogy milyen messze is került egymástól a falu meg a város, és

2. hogy ketten győztek a háboruban, az anlan meg a falu, erről az utóbbiról legalább is bizonyossággal mondhatjuk, mert magunk, saját szemünkkel láttuk.